

Нарцис

Давньогрецькі міфи

Ніхто не може опиратися волі прекрасної богині Афродіти. Вона може щедро обдаровувати щастям, а може і жорстоко покарати. До цього часу люди пам'ятають сумну історію, яка трапилася з юним Нарцисом, сином річкового бога Кефісса і німфи Ліріопи. З дитячих років Нарцис захоплював усіх своєю дивовижною вродою. Батьки його знали, що не завжди краса приносить щастя людям, і звернулися до віщуна Тіресія, щоб він сказав їм, що очікує їх сина в майбутньому.

Подивився мудрий Тіресій на прекрасного малюка і сказав:

- Ваш син може прожити до старості, але тільки в тому випадку, якщо він ніколи не побачить свого обличчя.

Здивувалися батьки маленького Нарциса такій дивній відповіді. Вони нічого не зрозуміли, тому довго сміялися над пророцтвом старого Тіресія і вирішили не звертати уваги на його порожні слова.

Минали роки, Нарцис виріс і перетворився на стрункого прекрасного юнака. Молоді німфи юрбою бігали за ним, намагаючись привернути увагу красеня. Нікого не любив він, окрім самого себе, лише себе вважав гідним любові.

Якось, коли Нарцис заблукав у густому лісі під час полювання, побачила його німфа Ехо. Вона сховалася в лісовій гущавині і з захопленням дивилася на Нарциса. До чого ж прекрасний був цей юнак! Як їй хотілося заговорити з ним! Але вона не могла цього зробити через покарання богині Гери. Німфа Ехо мала завжди мовчати, а відповідати на запитання вона могла лише повторюючи їх останні слова. Покарана вона була через те, що колись

повідомила Зевсу про наближення Гери в той час, коли він розважався з німфами.

Із захопленням дивилася Ехо на стрункого красеня юнака, схована від нього лісовою гущавиною. Нарцис роззирнувся навколо, не знаючи, куди йому йти, і голосно крикнув:

— Гей, хто тут?

— Тут! — почулася відповідь Ехо.

— Іди сюди! — вигукнув Нарцис.

— Сюди! — відповіла Ехо.

З подивом озирається прекрасний Нарцис на всі боки. Нікого немає. Здивований цим, він голосно вигукнув: — Сюди, швидше до мене!

І радісно відгукнулась Ехо:

— До мене!

Вибігла щаслива німфа зі свого укриття і кинулася назустріч Нарцису. Але прекрасний юнак гнівно відштовхнув її. Пішов він поспішно від німфи й сховався в темному лісі.

Не знала юна німфа, куди подітися від сорому, вона закрила обличчя руками і кинулася в гущавину лісу. Втекла нещасна Ехо далеко в гори і стала жити там одна в печерах. Іноді вона спускалася вниз і бродила лісом.

А Нарцис лишився, як і раніше, гордим, самозакоханим. Він відкидав кохання всіх. Багатьох німф зробила нещасними його гордість. І якось одна зі знехтованих ним німф вигукнула:

— Покохай же й ти, Нарцисе! І хай не відповідає тобі на твою любов людина, яку ти покохаєш!

Здійснилося побажання німфи. Розгнівалася богиня кохання Афродіта на те, що Нарцис відхиляє її дари,

і покарала його. Якось навесні під час полювання Нарцис захотів напиться холодної води. Він знайшов струмок і схилився над його дзеркальною поверхнею. Він хотів уже зачерпнути води, але раптом завмер в подиві. На нього з прозорої глибини струмка дивилося чиєсь прекрасне обличчя. Йому і в голову не прийшло, що він побачив у воді своє відображення. Нарцис не відриваючись дивився на нього, і чим довше дивився, тим більше воно подобалося йому. Полюбив він своє відображення і не міг ні пити, ні їсти. Тільки милувався відображенням.

- Хто ти, чарівна незнайомка? - питав він, нахилиючись над струмком, - чому ти сховалася в струмку?
Прекрасне обличчя теж ворушило губами, але що воно говорило, Нарцис не чув.

- Вийди ж із води, кохана, - благав він своє відображення і вабив його рукою, - невже не бачиш ти, як я страждаю?

Прекрасна незнайомка теж манила його, простягала руки і сміялася, коли сміявся він. Нарцис схилився до струмка і хотів поцілувати свою кохану, але тільки холодної води торкнулися його губи. Вода в струмку затремтіла, зморщився і розплився прекрасний образ.

— *О лихо! Я боюсь, чи не покохав я самого себе! Адже ти — це я сам! Я люблю самого себе. Я почуваю, що небагато лишилося мені жити. Ледве розцвівши, зів'яну я й зійду в похмуре царство тіней. Смерть не лякає мене; смерть принесе кінець мукам кохання.*

Останні сили залишали Нарциса. Але він все одно не міг відійти від струмка, не міг не дивитися на

своє відображення. Плаче Нарцис. Падають його сльози в прозорі води струмка. Дзеркальною поверхнею води пішли кола, і зникло прекрасне відображення. З жахом вигукнув Нарцис:

— О, де ти? Повернись! Залишся! На покидай мене, адже це жорстоко.

— О, дай хоч подивитися на тебе!

Заспокоїлася вода, і знову нещасний юнак не відриваючись дивиться на своє відображення, страждаючи від своєї страшної любові.

Страждає, дивлячись на нього, і німфа Ехо. Вона, як може, допомагає йому, як може, розмовляє з ним.

- О горе, - вигукує Нарцис.

- Горе, - відповідає Ехо.

- Прощай, - слабким голосом вигукує змучений юнак.

- Прощай, - сумно шепоче Ехо. - Прощай, - губиться в глибині лісу її загасаючий голос.

Так і помер Нарцис від горя. Полетіла його душа в царство тіней, але і там, в підземному царстві Аїда, сидить він на березі священного Стикса і сумно дивиться в воду.

Плакали в лісі молоді німфи, гірко плакала Ехо. Приготували німфи юному Нарцисові могилу, але коли прийшли по його тіло, то не знайшли його. На тому місці, де схилилася на траву Нарцисова голова, виросла біла запашна квітка — квітка смерті; яку називають нарцисом.